



BODEMEROERINGEN Bij het verhaal van de drie lagen^{4]}

Dit is een vereenvoudigd schema, bedoeld om inzicht te verschaffen in een trend. Het proces van domesticatie en verstedelijking neemt toe, evenals het gebruik van de bovenste bodem^{1]}. Daarna worden de diepere bodemlagen in toenemende mate bewerkt ten dienste van actueel menselijk gebruik^{2]}. De bewerkingen zijn mechanisch, chemisch en thermisch. Met stippen wordt geduid op processen van industriële vervuiling^{3]}. Een en ander betekent een onomkeerbare aantasting van evolutionair bepaalde - in de tijd ontwikkelde - symbioseprocessen tussen biologie, geologie en chemie in de bodem. Autonome natuurlijke processen over honderden miljoenen jaren zijn niet met deze snelheid van kunstmatige bewerking gediend.

Afgebeeld is de situatie op de gedomesticeerde landoppervlakte, niet ter plaatse van oceanen, binnenwateren, bergketens etc.. (De overgangen tussen de drie lagen zijn over het algemeen diffuser dan als in de strakke weergave van dit schema.)

1] In de bovenste bodem: Ontbossing, bodembewerking in de landbouw, bodemverarming, allerlei grondverzet, dagbouw als vorm van mijnbouw.

2] In de diepere bodem: Mijnbouw (grondverzet en delfstofwinning), waterwinning, opslagen en dumpingen, geothermie, wetenschappelijk onderzoek.

3] Mechanische, chemische en thermische bewerkingen, kunstmatige wijzigingen in oorspronkelijke natuurlijke huishoudingen (b.v. water), toetreding van gassen, stof en nanodeeltjes in de luchtlaag.

4] Verder lezen: 'Het lagenverhaal' op han-snijders.nl